

Aihe:

Suomen Arkkitehtiliiton muistutus Helsinki Garden -asemakaavaehdotuksesta

Asia:

Vastine ja selvityspyyntö Safan puheenjohtajalle, pääsihteerille, Safan hallitukselle sekä Safan Eettiselle valiokunnalle

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA on lausunut edellä mainitun asemakaavaehdotuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 28.2.2018 ja asemakaavaluonnoksesta 28.6.2018 sekä antanut muistutuksen asemakaavaehdotuksesta 29.5.2019.

Asemakaavaehdotuksesta annetussa lausunnossa todetaan mm., että "Suomen Arkkitehtiliitto katsoo, että asemakaavaehdotus ei täytä hyvälle elinympäristölle eikä kaupunkikuvallisesti ja valtakunnallisesti merkittävän alueen kehittämiseksi asetettuja vaatimuksia. Ehdotettu kaavaratkaisu ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 117 § asettamaa ehtoa, jonka mukaan "Rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset", joten hanke ei ole lain mukainen."

SAFA n kaavasta antama julkinen palaute edustaa sisällöltään ja tyyliältään Arkkitehtiliitolle vierasta populistista vaikuttamista ja viestintää. Kaavasta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksessa on asiavirheitä ja harhaanjohtavia väitteitä.

Asemakaavasta SAFAn nimissä annetut palautteet on jätetty lausuntokäytännön vastaisesti nimettöminä ja ilman allekirjoitusta. Tulkinnanvaraisten ja osin harkitsemattomilta vaikuttavien näkökulmien esittäminen Arkkitehtiliiton virallisina ja yhteisinä voi johtaa siihen, että uskottavuutemme alan johtavina asiantuntijoina heikkenee. Hankkeen lainmukaisuuden epäileminen on herättänyt laajasti huomiota ja saattanut liiton arvoallan ja harkintakyvyn kyseenalaiseksi.

Hanketta on suunniteltu ja kehitetty useissa vaiheissa ja mukana on ollut Helsingin kaupungin kaavoittajien lisäksi suuri joukko kokeneita suunnittelijoita. Asemakaavamuutosta edelsi arkkitehtikilpailu, jonka valmistelussa SAFA oli mukana, mm hyväksymässä kilpailu- / tilaohjelmaa. Kilpailuun valittiin viisi menestynyttä toimistoa ja kilpailun tuomaristossa oli kilpailijoiden valitsema SAFA tuomari. Kilpailun voittanut ehdotus "Skrinnari" toimii kaava- sekä rakennussuunnittelun lähtökohtana.

SAFA n kilpailujärjestelmä on muistutuksen myötä asetettu erittäin kiusalliseen tilanteeseen. SAFA voi hyvinkin ottaa kantaa, miten kilpailun tavoitteet ovat toteutuneet jatkosuunnittelussa, mutta hankkeiden kyseenalaistaminen pitäisi tehdä jo ennen kilpailua ja tarvittaessa pidättäytyä kilpailujen järjestämisestä ja osallistumisesta?

Asiallinen keskustelu ja rakentava kritiikki on aina paikallaan. Katsomme, että Arkkitehtiliiton antamat lausunnot ja muistutukset tulisi edustaa laajasti ammattikunnan näkemyksiä sekä olla erittäin vakavasti harkittuja ja perustua vain tosiasioihin. Yleiskaavan mukaisen ja kilpailuun perustuvan asemakaavan leimaaminen lainvastaiseksi SAFAn nimissä on vakava ja vähintäänkin kyseenalainen väite.

Lainvastaisuuteen vetoaminen asettaa safalaisten virkamiesten ja suunnittelijoiden ammattitaidon ja -etiikan julkisesti kyseenalaiseksi. Lisäksi se saattaa toimistojemme kunnian ja maineen arvostettuina suunnittelijoina vaaraan ja voi johtaa suuriin taloudellisiin menetyksiin tulevaisuuden toimintaedellytysten heikentyessä.

Toivomme, että SAFA laatii selvityksen lausuntojen laatimisen periaatteista, vastuista ja toimintamalleista. Kenellä on oikeus antaa Arkkitehtiliiton nimissä virallisia lausuntoja ja muistutuksia ja kuka ne allekirjoittaa? Lisäksi tarvitaan selvitys SAFA n tiedonvälitys- ja julkisuusperiaatteista suhteessa jäseniinsä, ammatinharjoittajia kohtaan sekä yleisesti ammattikunnan julkisuuskuvaan yleisistä tavoitteista. Arkkitehtiliiton kirjattujen toiminta- ja eettisten periaatteiden tavoitteet eivät ole toteutuneet viimeisissä annetuissa lausunnoissa.

Pyydämme Eettiseltä valiokunnalta lausuntoa liiton toimielinten toiminnasta, koskien Helsinki Garden hankkeesta liiton nimissä annettua nimettömänä jätettyä muistutusta sekä kollegiaalisuuden toteutumista muistutuksen lainvastaisuuden viittaamisen osalta. Lisäksi toivoisimme Eettisen valiokunnan ohjeistusta koskien lausuntojen ja muistutusten antamisesta koko Arkkitehtiliiton nimissä.
(vrt Eettisen valiokunnan linjaus suhteessa Rovaniemen kaavoituksesta annettuun lausuntoon v 2012)

Pahoittelemme SAFAn kannanottoa ja toivomme, että vastaisuudessa Suomen Arkkitehtiliiton kannanotot valmistellaan sellaisella huolella ja harkinnalla, etteivät ne aiheuttaisi arvaamatonta vahinkoa ammattikunnalle tai jäsenilleen. SAFAn hallituksen tulisi pohtia, kuinka hyvän ympäristön tavoitteista voitaisiin viestiä ja ottaa kantaa.

Rakentavin terveisin,

Jussi Murole,
arkkitehti SAFA
B&M Arkkitehdit Oy

Tuomas Silvennoinen
arkkitehti SAFA
PES-Arkkitehdit Oy

Tuomas Seppänen,
arkkitehti SAFA
B&M Arkkitehdit Oy

Helsingissä 05.08.2019